

TỔNG QUAN VỀ CÔNG TÁC THỰC HIỆN TỔNG ĐIỀU TRA DÂN SỐ VÀ NHÀ Ở TRONG THỜI KỲ ĐẠI DỊCH COVID 19

Tác giả: Srdijan Mrkic

Gới thiệu: Bài viết này tập trung vào việc thực hiện Chương trình Tổng điều tra dân số và nhà ở trên toàn cầu vào năm 2020 và 2021 trong bối cảnh đại dịch Covid-19; các tác động đến việc thực hiện Tổng điều tra dân số về mặt điều chỉnh các kỹ thuật và công cụ thu thập dữ liệu phù hợp với tình hình thực tế của đại dịch; sự so sánh với cuộc Tổng điều tra trước đó; và ảnh hưởng lâu dài đến việc thực hiện điều tra dân số sau chu kỳ 2020.

1. Lời giới thiệu

Bài viết này nên được đọc cùng với bài "Tổng quan về chu kỳ điều tra dân số và nhà ở năm 2020 được xuất bản trên tạp chí thống kê của Hiệp hội quốc tế về thống kê chính thức – tổng quan về triển khai thống kê trước đại dịch Covid 19. Bài viết trước đây tập trung vào các giải pháp hiện đại được hoạch định để thực hiện trong điều tra năm 2020, bao gồm giai đoạn 2015-2024 và tình trạng tổng thể của chương trình tổng điều tra nhà ở và dân số thế giới năm 2020. Tiếp đó, vào 11/3/2020 tổ chức Y tế thế giới tuyên bố đại dịch Covid 19 trên thế giới, gây ra bởi virus SARS-COV-2. Tại thời điểm viết bài viết này, tổng số trường hợp nhiễm Covid-19 trên thế giới vượt quá 130 triệu người, với khoảng 3 triệu người chết. Ảnh hưởng toàn diện của Covid-19 tới các khía cạnh của kinh tế, xã hội môi trường và sức khỏe của dân số thế giới chắc chắn là không thể đo lường hoặc khó tính toán được hết. Bài viết này tập trung vào ảnh hưởng của đại dịch đối với Tổng điều tra dân số và nhà ở trong năm 2020 và 2021 và

gợi ý đối với chất lượng thực hiện điều tra, so sánh với các cuộc tổng điều tra trước, việc đưa ra kết quả tổng điều tra và việc thực hiện các cuộc tổng điều tra khác trong tương lai.

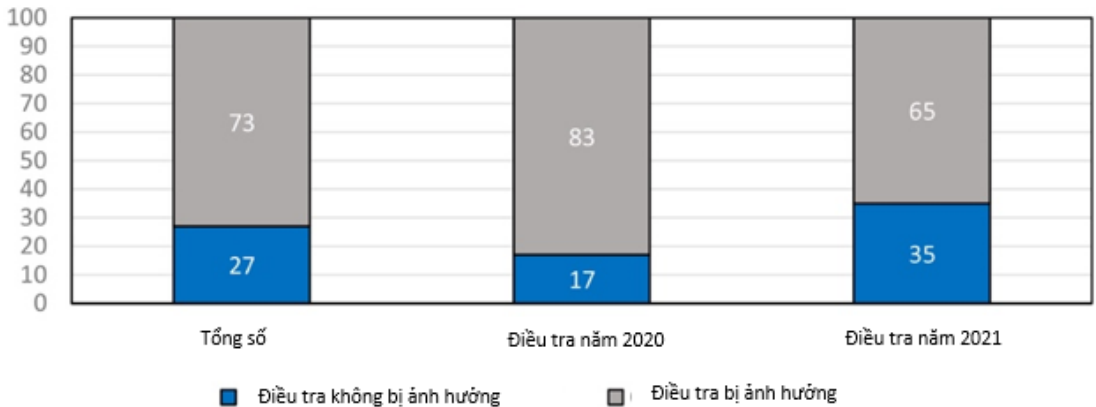
Đóng góp này dựa trên một số sáng kiến mà Cơ quan thống kê của Liên hợp quốc, với vai trò là thư ký của chương trình tổng điều tra dân số và nhà ở năm 2020 thực hiện trong giai đoạn bắt đầu bùng phát của dịch bệnh - một loạt các cuộc điều tra được gửi tới các cơ quan thống kê quốc gia và cơ quan điều tra dân số. Cuộc họp Nhóm chuyên gia diễn ra vào tháng 2 năm 2021 và báo cáo của Tổng thư ký Liên hợp quốc và các tài liệu liên quan được đệ trình lên Ủy ban Thống kê cho phiên họp trực tuyến lần thứ 52.

Nội dung trọng tâm vào các cuộc tổng điều tra dự kiến thực hiện trong năm 2020 và 2021 - hai năm này, theo các khuyến nghị quốc tế là những năm cao điểm - tất cả các Quốc gia Thành viên đều được kêu gọi tiến hành các cuộc tổng điều tra dân số và nhà ở của họ hoặc thực hiện thống kê điều tra dân số phạm vi nhỏ vào một trong hai năm đó

THÔNG KÊ QUỐC TẾ VÀ HỘI NHẬP

hoặc càng gần càng tốt để cho phép số liệu thống kê điều tra dân số trong khu vực và

quốc tế có thể so sánh được.

Hình 1: Tổng quan ảnh hưởng của Covid-19 (đơn vị tính %)

Dựa trên các cuộc điều tra và các tài liệu khác, cũng như liên hệ trực tiếp với các cơ quan quốc gia phụ trách về tổng điều tra dân số và nhà ở, rõ ràng là đại dịch đang có tác động bất lợi đáng kể đến việc tiến hành các cuộc điều tra dân số. Việc thu thập dữ liệu đang bị hoãn lại; Thời gian điều tra đôi khi kéo dài đến hơn sáu tháng; nhu cầu bảo vệ điều tra viên và người trả lời phỏng vấn đã làm nảy sinh một số vấn đề như sự thiếu hụt trang bị bảo hộ lao động, thực hiện các cuộc phỏng vấn trong bối cảnh giãn cách xã hội, các bảng hỏi bị rút ngắn.

Ngoài tác động nghiêm trọng từ việc trì hoãn điều tra dân số, đại dịch đã làm cho một số khu vực dân số trở nên khó khăn hơn để thống kê. Trong thời gian giãn cách, hạn chế đi lại và cách ly bắt buộc, học sinh đã rời khỏi nơi học tập của họ và công nhân đã rời khỏi nơi làm việc. Các quốc gia lên kế hoạch về thời gian của cuộc điều tra dân số để có thể tiếp cận nhiều nhất được số người tại nơi thường trú của họ. Đại dịch đã thúc đẩy những thay đổi đối với nơi ở dự kiến của một bộ phận lớn dân cư, điều này có khả năng tác động tiêu cực đến chất lượng của thống

kê điều tra dân số trong chu kỳ tổng điều tra năm 2020.

2. Tác động đôi với việc tiến hành Tổng điều tra dân số và nhà ở

Vào tháng 12 năm 2020/1 năm 2021 UNSD đã thực hiện một khảo sát gần nhất về tác động của đại dịch COVID-19 đối với tổng điều tra tại 121 quốc gia/khu vực, nơi đã lên kế hoạch thực hiện tổng điều tra trong năm 2020 hoặc 2021. Cuộc khảo sát ngắn thu thập các thông tin về ảnh hưởng của đại dịch tới về các hoạt động chuẩn bị, điều tra thực địa, các phương pháp và thách thức trong quá trình thực hiện điều tra dân số. Câu hỏi khảo sát đã nhận được câu trả lời từ 104 quốc gia/khu vực, tỷ lệ phản hồi là 86%.

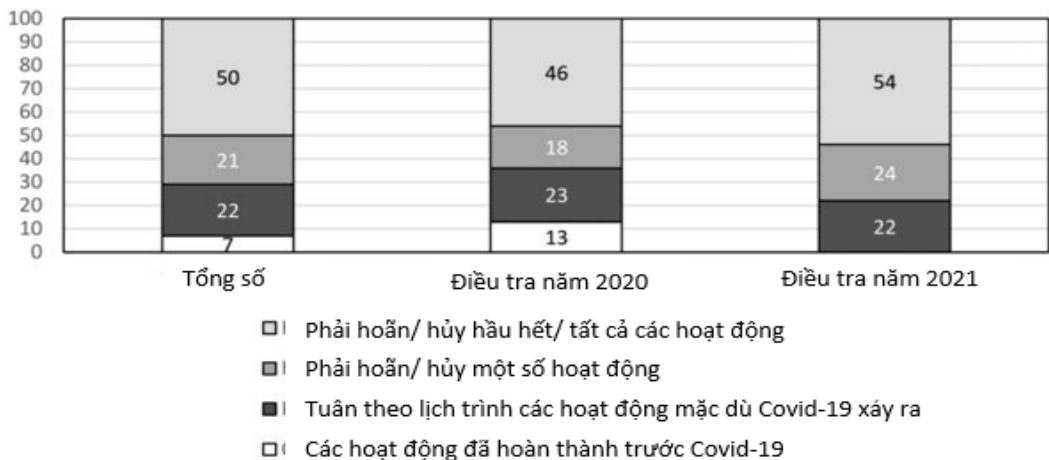
Cuộc khảo sát yêu cầu các quốc gia cho biết COVID-19 có ảnh hưởng đến việc lập kế hoạch và tiến hành cuộc điều tra dân số của họ (đối với những cuộc điều tra dự kiến vào năm 2020 hoặc 2021) không. Gần ba trong bốn quốc gia (73%) cho biết bị ảnh hưởng hoặc dự đoán sẽ bị ảnh hưởng bởi COVID-19 (xem Hình 1). Trong số những người được hỏi (thuộc đối tượng tham gia cuộc tổng điều tra vào năm 2020), hơn 83% cho biết là bị

ảnh hưởng. Tỷ lệ này là gần 2/3 (65%) đối với những người thuộc đối tượng tham gia cuộc tổng điều tra vào năm 2021.

3. Tác động tới các hoạt động chuẩn bị cuộc tổng điều tra

Để xác định rõ hơn về tác động của đại dịch đối với các cuộc tổng điều tra dân số và nhà ở, cuộc khảo sát tích hợp một câu hỏi

liên quan đến các hoạt động chuẩn bị điều tra dân số - chính xác hơn là liệu họ có phải hoãn một số hoặc hầu hết các kế hoạch chuẩn bị ban đầu được cho năm 2020 hoặc 2021 hay không. Hình 2 dưới đây cho thấy rằng phần khá lớn (71%) các quốc gia cho biết đã phải hoãn một số, phần lớn hoặc tất cả các hoạt động chuẩn bị.

Hình 2: Tác động đến các hoạt động chuẩn bị (tính bằng phần trăm)

Danh sách các hoạt động chuẩn bị bị ảnh hưởng tiêu cực, cũng tỷ lệ các quốc gia đã báo cáo trì hoãn các hoạt động trong chu kỳ hai năm, cụ thể như sau:

- Đào tạo, 69%
- Quảng bá 54%
- Điều tra thí điểm, 52%
- Mua sắm (đấu thầu), 46%
- Lập bản đồ / lên danh sách, 41%
- Tiếp cận các bên liên quan, 41%
- Tài liệu kế hoạch dự án, 30%

Giả dụ, công tác đào tạo điều tra viên và giám sát viên là hoạt động bị ảnh hưởng nghiêm trọng nhất do các biện pháp giãn cách được áp dụng nhằm giảm thiểu rủi ro

của COVID-19. Do hoạt động ngày đòi hỏi môi trường tương tác và trao đổi trực tiếp giữa giảng viên và học viên. Việc hoãn các cuộc tổng điều tra thí điểm có hiệu ứng domino, làm trì hoãn việc kiểm tra chất lượng và đưa ra các điều chỉnh cần thiết.

4. Tác động đến việc thực hiện điều tra tại thực địa

Cuộc khảo sát của UNSD đã hỏi các NSO về việc liệu COVID-19 có ảnh hưởng đến hoạt động điều tra dựa trên thực địa của họ hay không. Đặc biệt, cuộc khảo sát yêu cầu các quốc gia cho biết liệu họ có phải dừng hoặc trì hoãn hoặc kéo dài công việc tại hiện trường trong quá trình tổng điều tra dân số và nhà ở hay không.

➤ ➤ ➤ THÔNG KÊ QUỐC TẾ VÀ HỘI NHẬP

Trong số các quốc gia đã lên kế hoạch tổng điều tra vào năm 2020 trả lời, 28% cho rằng họ đã tiến hành điều tra vào năm 2020 nhưng phải kéo dài thời gian điều tra thêm thời gian (tuần và tháng) hoặc phải hoãn cuộc tổng điều tra để tiến hành vào ngày sau đó trong năm 2020. Hơn một nửa số quốc gia đã phải hoãn cuộc tổng điều tra sang năm 2021, trong khi 15% quốc gia được hỏi cho rằng họ phải hoãn cuộc tổng điều tra đến năm 2022 hoặc những năm tiếp theo. Chỉ có 5% các quốc gia tiến hành cuộc tổng điều tra mà không hoãn hoặc kéo dài thời gian điều tra.

Đối với các quốc gia phản hồi đã có kế hoạch cho tổng điều tra vào năm 2021, một nửa số quốc gia đã phải hoãn cuộc tổng điều tra vào thời điểm sau đó, trong khi 24% quốc gia phải hoãn cuộc tổng điều tra đến năm 2022 hoặc những năm tiếp theo. Hơn 1/4 (26%) quốc gia dự kiến sẽ không phải hoãn hoặc kéo dài thời gian điều tra do COVID-19. Cần lưu ý rằng thông tin được cung cấp bởi các quốc gia đã có kế hoạch tổng điều tra vào năm 2021, thông tin được cung cấp liên quan đến tình hình tại thời điểm khảo sát (chủ yếu từ tháng 12 năm 2020 đến tháng 1 năm 2021) và có thể cần đánh giá sau đó khi các hoạt động điều tra được tiến hành để có được bức tranh chính xác hơn về tác động của đại dịch COVID-19.

Việc trì hoãn các hoạt động tổng điều tra dân số và nhà ở trên toàn quốc không chỉ do hoàn cảnh quốc gia bị ảnh hưởng bởi đại dịch mà còn chịu tác động bởi bối cảnh toàn cầu trong đại dịch. Ví dụ, cuộc điều tra dân số và nhà ở của Cote d'Ivoire, được chuẩn bị từ nhiều năm trước dựa trên sự kết hợp của CAPI (điều tra trực tiếp bằng máy tính bảng) và PAPI (điều tra trực tiếp bằng bảng câu hỏi giấy - đối với các khu vực không có cơ sở hạ tầng phù hợp hoặc có

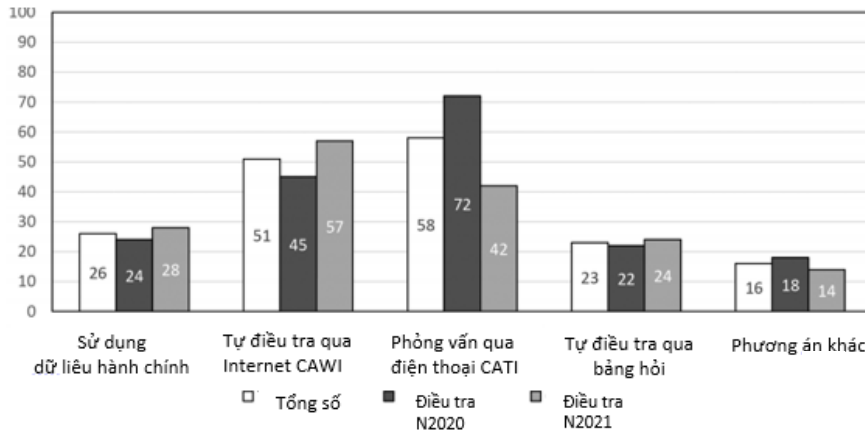
nguy cơ gia tăng đối với điều tra viên do các vấn đề an ninh) phải hoãn điều tra thực địa như dự kiến ban đầu trong khoảng thời gian từ ngày 20 tháng 4 đến ngày 15 tháng 5 năm 2020 do việc giao máy tính bảng bị chậm do đại dịch COVID-19. Việc đáp ứng thời hạn giao máy tính bảng từ các nhà sản xuất vào tháng 3 năm 2020 là không thể thực hiện được. Lô hàng máy tính bảng đầu tiên đã đến Cote d'Ivoire vào tháng 6 năm 2020. Do cuộc bầu cử tổng thống ở quốc gia này được lên kế hoạch vào tháng 11 năm 2020, toàn bộ cuộc điều tra dân số bị hoãn lại vào tháng 3 năm 2021. Lần hoãn thứ hai vào tháng 5 năm 2021 do kế hoạch bầu cử lập pháp vào tháng 3 năm 2021.

Việc trì hoãn cuộc tổng điều tra dân số và nhà ở ở Cote d'Ivoire đã có những hậu quả tiêu cực và cả tích cực. Việc kéo dài thực hiện các hoạt động điều tra dân số trong một thời gian dài hơn so với dự kiến ban đầu dẫn đến gia tăng chi phí: chi phí mua sắm đồ bảo hộ để giảm thiểu sự lây lan của COVID-19, chi phí hoạt động dự án bổ sung và các chi phí y tế không được dự trù trước. Đồng thời, việc trì hoãn cuộc điều tra dẫn đến việc phải phát triển các công cụ bổ sung để cải thiện hoạt động điều tra dân số: xây dựng bảng điều khiển để theo dõi tiến độ hàng ngày của các hoạt động thu thập dữ liệu từ điều tra viên, trưởng nhóm, giám sát viên và văn phòng nội vụ; giám sát chất lượng của cơ sở dữ liệu trong bảng câu hỏi; sử dụng dữ liệu para-data; và phải kiểm tra quy trình hoàn chỉnh nhiều hơn, cũng như số hóa toàn bộ các khu vực kiểm soát từ bản giấy trước đây.

Việc hoãn tổng điều tra dân số và nhà ở tạo cơ hội để đánh giá tính hợp lý của các phương pháp tiếp cận khác nhau đối với hoạt động điều tra dân số, đặc biệt là trong hoàn cảnh đại dịch và sự cần thiết phải giảm thiểu tiếp xúc giữa điều tra viên và người được hỏi.

CHLB Đức đang áp dụng mô hình điều tra dân số kết hợp bằng cách kết hợp dữ liệu từ thông tin quản lý hành chính và thực hiện điều tra bổ sung, rất quan trọng để xác định

số lượng dân số chính xác, với giả định rằng mức độ chính xác cần thiết chỉ có thể đạt được thông qua tiếp xúc cá nhân giữa người phỏng vấn và người trả lời.

Hình 3: Những thay đổi/thích nghi với các phương pháp điều tra để thay thế thu thập thông tin trực tiếp (%)

Khảo sát của UNSD yêu cầu các quốc gia cung cấp thông tin về những thay đổi / thích ứng mà họ đã thực hiện để thay thế hoặc giảm thiểu hình thức phỏng vấn trực tiếp. Hình 3 trình bày các kết quả: các quốc gia được yêu cầu báo cáo tất cả những phương pháp được áp dụng nên tổng số các phương pháp riêng biệt được báo cáo vượt quá một trăm và thường xảy ra trường hợp áp dụng nhiều phương pháp hơn một phương pháp. Có thể thấy từ dữ liệu rằng hầu hết các câu trả lời về việc giới thiệu CATI - thu thập dữ liệu qua điện thoại - như một giải pháp thay thế ưa thích cho phỏng vấn trực tiếp, chiếm khoảng 58% tổng số câu trả lời. Tiếp theo đó là câu trả lời về "tự khai báo qua internet" - CAWI, chiếm khoảng 51%. Ở một mức độ thấp hơn, 26% các quốc gia cũng đang xem xét cách sử dụng dữ liệu hành chính và 23% sử dụng cách tự điều tra bằng bảng câu hỏi giấy (gửi thư, gửi lại hoặc trả/nhận thư).

Việc tìm ra các lựa chọn thay thế cho phỏng vấn trực tiếp cũng được thực hiện kèm theo các điều chỉnh khác. Tổng điều tra

dân số và nhà ở của Malaysia là một ví dụ minh họa điển hình về tác động do đại dịch COVID-19 gây ra. Đầu tiên, kế hoạch thực hiện vào ngày 7 tháng 7 năm 2020, Tổng điều tra dân số và nhà ở Malaysia – "My Census 2020" đã dự kiến thời gian điều tra dân số điện tử "tự khai báo trên internet" bắt đầu từ ngày 20 tháng 6 đến ngày 9 tháng 7 năm 2020. Tiếp sau đó là phỏng vấn trực tiếp từ ngày 7–24 Tháng 7 năm 2020. Tuy nhiên, sau khi dịch bệnh được công bố, Chính phủ Malaysia đã ban hành Lệnh Kiểm soát Di chuyển cho cả nước bắt đầu từ ngày 18/3. Nhận thấy các biện pháp kiểm soát di chuyển sẽ có tác động nghiêm trọng đến các hoạt động điều tra dân số theo kế hoạch nên thời gian cuộc điều tra dân số điện tử được thay đổi từ ngày 7 tháng 7 đến ngày 30 tháng 9. Giai đoạn thứ hai điều tra trực tiếp từ ngày 7 đến ngày 24 tháng 10. Tuy nhiên, sự gia tăng nhanh chóng trong các trường hợp nhiễm COVID-19 đã khiến Chính phủ đưa ra các hạn chế về di chuyển tại các bang được điều tra, do đó lịch trình điều tra dân số lần nữa phải thay đổi với cuộc điều tra dân

THÔNG KÊ QUỐC TẾ VÀ HỘI NHẬP

số điện tử kéo dài từ ngày 7 tháng 7 đến ngày 21 tháng 12 năm 2020, và tiếp theo giai đoạn trực tiếp từ ngày 20 tháng 1 đến ngày 6 tháng 2 năm 2021.

Vào đầu năm, tình hình đại dịch COVID-19 ở Malaysia đã dẫn đến một Lệnh kiểm soát di chuyển khác, bắt đầu từ ngày 11 tháng 1, một lần nữa dẫn đến việc dời lịch điều tra dân số đến tháng 5 năm 2021 hoặc lâu hơn. Trong quá trình này, những nỗ lực đáng kể đã được thực hiện để chuyển một cách an toàn từ chiến lược trực tiếp sang tối ưu hóa việc sử dụng điều tra điện tử và phỏng vấn qua điện thoại. Đồng thời tìm cách khai thác các nguồn dữ liệu hành chính để thu thập dữ liệu điều tra dân số. Một yếu tố khác ảnh hưởng đến việc thực hiện điều tra dân số là sự miễn cưỡng tham gia và không hợp tác với cơ quan điều tra dân số vì lo sợ bị lây nhiễm COVID-19 trong cộng đồng. Ngoài ra, việc tuyển dụng các điều tra viên điều tra đã bị cản trở bởi những lo ngại tiếp xúc với virus. Bản thân việc kéo dài thời gian điều tra lên gần một năm đã tạo ra những lo ngại thực sự về chất lượng của dữ liệu đã thu thập do sự di chuyển của dân số trong khoảng thời gian này và các lỗi sai sót trong quá trình thu thập.

Bảng 1: Những thách thức đối với việc tiến hành điều tra dân số trong thời kỳ đại dịch

Những thách thức đối với việc tiến hành điều tra dân số trong thời kỳ đại dịch Covid-19	Cần giảm điều tra trực tiếp	Người trả lời không có hoặc ốm	Bị hạn chế tài trợ	Khó khăn thu được kết quả	Hạn chế di chuyển	Đóng cửa các cơ sở	Khó khăn khác	Không hay ít khó khăn
Tổng số	76	76	76	76	76	76	76	76
Số quốc gia ứng phó với tác động của Covid-19	60	24	34	22	28	13	12	2
%	79	32	45	29	37	17	16	3
Tổng số	39	39	39	39	39	39	39	39
Số quốc gia dự kiến điều tra dân số vào năm 2020	32	13	17	8	16	8	4	0

5. Thách thức

Cuộc khảo sát của UNSD đã yêu cầu các quốc gia chỉ ra ba khó khăn chính mà họ phải đối mặt khi tiến hành điều tra dân số trong đại dịch COVID-19. Các tùy chọn bao gồm 1 số thách thức của 1 số lĩnh vực cụ thể như sau:

- i) Cần giảm tương tác mặt đối mặt;
- ii) Nhân sự không có sẵn hoặc bị ốm;
- iii) Các giới hạn / ràng buộc về ngân sách;
- iv) Khó khăn về quá trình cung ứng;
- v) Những hạn chế di chuyển và các vấn đề giao thông vận tải;
- vi) Đóng cửa các cơ sở;
- vii) Các khó khăn khác; và,
- viii) Không có / ít khó khăn.

Thách thức quan trọng nhất được các nước đưa ra là nhu cầu cần giảm bớt các hoạt động tiếp xúc trực tiếp giữa điều tra viên và các thành viên hộ gia đình (Xem bảng 1).

%	82	33	44	21	41	21	10	
Tổng	37	37	37	37	37	37	37	37
Số quốc gia dự kiến điều tra dân số vào năm 2021	28	11	17	14	12	5	8	2
%	76	30	46	38	32	14	22	5

Hơn 70% các quốc gia xác định đây là 1 trong số 3 thách thức lớn nhất. Điều này áp dụng tương tự đối với các quốc gia đã tiến hành cuộc tổng điều tra vào năm 2020 hoặc đang có kế hoạch tiến hành điều tra dân số vào năm 2021. Hơn 40% các quốc gia chỉ ra các giới hạn và ràng buộc về ngân sách là thách thức chính. Tương tự, hơn 40% các quốc gia phản hồi những hạn chế di chuyển của điều tra viên và các vấn đề trong việc vận chuyển tài liệu điều tra dân số là một trong những yếu tố tác động tiêu cực đến công tác thực hiện tổng điều tra dân số và nhà ở trong bối cảnh đại dịch Covid.

Kết quả khảo sát chỉ ra rằng tất cả các nước đều trả lời công tác điều tra dân số vào năm 2020 đều phải đối mặt với ít nhất một khó khăn lớn, trong khi đó, chỉ khoảng 5 phần trăm trong số những người đang tiến hành hoặc lập kế hoạch tiến hành cuộc tổng điều tra vào năm 2021 không dự đoán sẽ phải đối mặt với bất kỳ khó khăn lớn nào.

Rất nhiều phản hồi cho rằng họ đang phải đối mặt với những thách thức khác như:

- Các hộ gia đình không cho phép người phỏng vấn tiếp cận nơi ở của họ vì sợ bị lây nhiễm Covid;

- Những khó khăn trong việc chọn và đào tạo nhân sự do nhu cầu giãn cách xã hội;

- Mô hình di cư trong nước của một số nhóm người (VD: sinh viên không có mặt tại địa phương một thời gian);

- Gia tăng tình trạng không phản hồi đối với trường hợp tự điều tra bằng bảng hỏi hoặc Internet (CAWI);

- Tỷ lệ phản hồi thấp (đối với hình thức phỏng vấn qua điện thoại - CATI);

- Thách thức trong quá trình vận hành, quản lý công tác thu thập dữ liệu đa phương tiện; và

- Thích nghi với những khó khăn khi phải làm việc tại nhà (Ví dụ: việc xử lý dữ liệu của nhân viên vận hành tại nhà trong khi vẫn phải bảo mật dữ liệu).

Ngày tham chiếu của Tổng điều tra dân số và nhà ở Mexico được ấn định vào ngày 15 tháng 3 năm 2020 và thời gian điều tra đã được lên lịch từ ngày 2 đến ngày 27 tháng 3, 2020, với quy trình xác minh tiếp theo được thiết lập trong hai tuần sau khi kết thúc điều tra.

Cuộc điều tra dân số dựa trên một cuộc phỏng vấn trực tiếp với một người trả lời trong hộ gia đình - chủ hộ hoặc người trong hộ gia đình trên 18 tuổi. Các phương pháp bổ sung cũng được giới thiệu như - tự liệt kê điều tra qua internet và phỏng vấn qua điện thoại (CATI). Điều tra viên được hướng dẫn thực hiện ít nhất ba lần đến một hộ gia đình cụ thể để phỏng vấn, mỗi cuộc phỏng vấn vào những thời điểm khác nhau trong ngày.

Trường hợp đầu tiên bị nhiễm covid tại Mexico được ghi nhận vào ngày 27/2/2020, sau đó lịch trình của các sự kiện bị ảnh

➤➤➤ THỐNG KÊ QUỐC TẾ VÀ HỘI NHẬP

hưởng và tác động đến cuộc điều tra như sau:

- Ngày 27/2/2020 trường hợp bệnh nhân đầu tiên được ghi nhận nhiễm Covid tại Mexico.

- Ngày 11/3, WHO tuyên bố đại dịch toàn cầu.

- Ngày 14/3, lệnh giãn cách xã hội trên toàn quốc.

- Ngày 18/3, ghi nhận ca tử vong đầu tiên tại Mexico.

- Ngày 24/3, chính quyền công bố dịch bước vào giai đoạn 2, nghĩa là có các ca lây nhiễm trong cộng đồng. Chính phủ liên bang ra lệnh dừng các dịch vụ không thiết yếu.

- Ngày 27/3, kết thúc cuộc điều tra dân số.

- Ngày 30/3, Cơ quan y tế tuyên bố tình trạng khử khuẩn khẩn cấp; tiếp tục dừng các hoạt động không thiết yếu, các biện pháp y tế mới cấm các cuộc phỏng vấn trực tiếp.

- Tháng 6 - Tháng 7, các cuộc phỏng vấn trực tiếp được tiếp tục ở mỗi Bang tùy theo mức độ rủi ro.

Nhìn chung, cuộc điều tra dân số ở Mexico vẫn được thực hiện theo khung thời gian dự kiến ban đầu mặc dù có những thách thức như đã trình bày ở trên. Tuy nhiên, vào tuần cuối cùng của giai đoạn điều tra, có một điểm đáng chú ý là sự tăng số lượng người không phản hồi và các cuộc tấn công nhằm cô lập các điều tra viên. Các hoạt động trong giai đoạn hai như xác minh các câu trả lời có vấn đề chỉ được thực hiện trong một tuần, và hai tuần còn lại đã phải dời lịch vào khoảng thời gian từ tháng sáu đến tháng tám. Các cuộc điều tra sau đó đều bị hủy bỏ và những sự trì hoãn này gây ra sự chậm trễ trong các giai đoạn tiếp theo, bao gồm cả việc công bố

dữ liệu điều tra dân số. Do đó, các bước trong giai đoạn hai của cuộc tổng điều tra phải lên lịch lại hoặc tạm dừng hoàn toàn, buộc INEGI phải nhanh chóng thích nghi với các hoàn cảnh này, đồng thời luôn ưu tiên cho sự an toàn của điều tra viên và đối tượng được điều tra. Những nỗ lực khuyến khích người dân sử dụng các thiết bị có sẵn để tiến hành tự điều tra qua internet đã không mang lại kết quả như mong đợi, bởi vì hình thức này chỉ mang lại 0,3% số câu trả lời.

Trong khi nhiều quốc gia / khu vực ban đầu dự kiến thực hiện cuộc tổng điều tra dân số và nhà ở vào năm 2020 hoặc 2021 đã quyết định hoãn các hoạt động này đến tận sau đại dịch thì vẫn có những quốc gia khác đã đưa ra một số điều chỉnh để tiến hành tổng điều tra theo kế hoạch. Ví dụ như nước Anh và xứ Wales, tại đây cuộc Tổng điều tra dân số và nhà ở đã được thực hiện vào ngày 21/3/2021, tất cả các hoạt động năm 2020 đã được dành để thực hiện các biện pháp nhằm giảm thiểu rủi ro lây nhiễm Covid nhưng vẫn phải đảm bảo sự thành công của cuộc tổng điều tra. Một số giải pháp bao gồm việc hủy bỏ các hoạt động trước cuộc tổng điều tra như cử nhân viên đi kiểm tra các địa chỉ điều tra. Cơ quan thống kê quốc gia (ONS) đã bố trí nhân viên tổng đài làm việc tại nhà và nâng cao năng suất sử dụng CATI – thu thập dữ liệu bằng điện thoại và hỗ trợ trong trường hợp điều tra viên thực địa cần, đảm bảo luôn có sẵn đồ bảo hộ và thói quen dùng trước cửa. ONS cũng đã phát triển các công cụ để khai thác dữ liệu về tình hình lây nhiễm Covid 19 để dự báo những khu vực nào có lẽ sẽ phong tỏa và lập kế hoạch cho phù hợp.

Canada đã lên kế hoạch thực hiện cuộc điều tra dân số và nhà ở định kỳ hàng năm vào tháng 5 năm 2021 và đã đưa ra hàng loạt các giải pháp nhằm đảm bảo chất lượng

và tính hoàn thiện về độ bao phủ của cuộc điều tra. Cơ quan thống kê Canada đã giới thiệu phương pháp lướt sóng nhằm đạt được tỉ lệ phản hồi cao và khuyến khích tự phản hồi thông qua các hình thức khác nhau, nhanh chóng đạt mục tiêu. Với phương pháp này, 90% hộ gia đình sẽ được gửi thư mời qua đường bưu điện, sau đó là thư nhắc nhở dành cho các hộ gia đình không phản hồi. Thông báo cuối cùng sẽ là nỗ lực gửi thư lần thứ ba để thu thập dữ liệu từ các hộ gia đình không phản hồi; tiếp theo là tin nhắn văn bản hoặc cuộc gọi tự động và cuối cùng là cử điều tra viên đến. Đối với mười phần trăm còn lại, sự kết hợp phương pháp bỏ qua và canvasser sẽ được sử dụng. Do đó, kế hoạch cơ bản là đưa ra các chiến lược thu thập tối ưu để đạt được tỷ lệ phản hồi cao bằng cách tự điều tra và hạn chế tiếp xúc tối đa khi xử lý các trường hợp không trả lời. Khi Covid-19 có thể có thể gây trở ngại cho việc thu thập dữ liệu nói chung hoặc ở một số khu vực nhất định, một phương án B đã được lập ra, bao gồm kế hoạch cơ bản và kế hoạch thống kê dự phòng dựa trên dữ liệu hành chính. Một danh sách các hành động khác nhằm giảm thiểu rủi ro đã được đưa ra, chẳng hạn như bổ sung nguồn điện thoại bổ sung, cung cấp Thiết bị Bảo vệ Cá nhân (PPE) cho điều tra viên,... Cơ quan Thống kê Canada cũng đã nỗ lực đáng kể để sử dụng dữ liệu hành chính đối với Kế hoạch B và một số phát hiện khi đối chiếu dữ liệu cấp hộ gia đình trong cuộc điều tra dân số năm 2016 và các hồ sơ hành chính hiện có chỉ ra rằng gần 60% số hộ gia đình có dữ liệu trùng khớp với nhau, và gần 92% số hộ gia đình có ít nhất 1 phần dữ liệu khớp với nhau. Tuy nhiên, các kết quả này cũng chỉ ra rằng chất lượng của dữ liệu hành chính ở các mức độ khác nhau đối với từng khu vực. Do đó, Do đó, một trong những hệ quả của việc giảm thiểu tác động

tiêu cực của đại dịch đối với điều tra dân số là việc đổi mới các phương pháp tiếp cận để sử dụng dữ liệu hành chính cho mục đích điều tra dân số và điều này dự kiến sẽ được hoàn thiện thêm trong tương lai.

Nhiều quốc gia đã dự kiến sử dụng dữ liệu hành chính bằng cách thực hiện cuộc điều tra giống như cuộc điều tra quy mô nhỏ chỉ sử dụng nguồn dữ liệu hành chính hoặc bằng cách sử dụng nhiều nguồn khác nhau để thu thập đủ dữ liệu cho nguồn dữ liệu hành chính và cử các điều tra viên đi thu thập các biến khác và xác minh lại các dữ liệu hành chính dựa trên các cơ sở đó. Ở Indonesi, theo kế hoạch, cuộc điều tra dân số và nhà ở năm 2020 ban đầu được xác định sử dụng phương pháp hỗn hợp- sử dụng dữ liệu sẵn có từ kho dữ liệu dân cư quốc gia và sau đó cử điều tra viên đi điều tra thực địa để thu thập dữ liệu về các đặc điểm không sẵn có trong Dữ liệu dân cư quốc gia và sau đó xác minh lại dữ liệu đã có trước đó. Tuy nhiên, việc thực hiện các phương pháp này đã bị ảnh hưởng nghiêm trọng bởi đại dịch Covid 19 và dẫn đến việc điều chuyển nguồn kinh phí thực hiện điều tra sang các hạng mục khác nhằm khôi phục kinh tế và chăm sóc sức khỏe. Cuộc điều tra dự kiến giai đoạn đầu sẽ thực hiện bằng hình thức tự điều tra qua internet, ban đầu dự kiến diễn ra trong 1,5 tháng nhưng sau đó đã bị kéo dài thêm hai tháng nữa.

Chúng ta đã nhận ra rằng việc điều tra trực tiếp phải thay đổi để thích nghi trong bối cảnh đại dịch và làm dịu những quan ngại của đối tượng được điều tra nên ngân sách bổ sung đã được phân bổ để trang bị tấm che mặt, khẩu trang, gang tay, quần áo bảo hộ,... Ngoài ra, bảng hỏi cũng được thu gọn để có thể phỏng vấn nhanh hơn và sử dụng chế độ thu thập dữ liệu phỏng vấn trực tiếp

➤ ➤ ➤ THÔNG KÊ QUỐC TẾ VÀ HỘI NHẬP

thông qua máy tính bảng và bảng hỏi giấy cũng đã được thay thế bằng bảng hỏi có tính năng chọn lựa/ kéo thả.

Sau khi thực hiện những điều chỉnh trong quá trình điều tra, các kết quả trong Dữ liệu Dân cư quốc gia và dữ liệu thu thập được chỉ ra rằng Dữ liệu Dân cư quốc gia đã bao gồm các dữ liệu cá nhân được chuyển từ nơi đăng ký làm việc, trường học hoặc các lý do khác. Mặc dù điều đó không đáng kể ở cấp quốc gia, nhưng những khác biệt này là do hậu quả nhiều hơn ở các cấp quản lý địa phương và hành chính thấp hơn. Sự thật là dữ liệu điều tra năm 2020 của Indonesia cho thấy rằng con số gần 9% dân số có địa chỉ thường trú không khớp với địa chỉ đăng ký nêu rõ nhu cầu cần đầu tư thêm công sức để xác định tính tin cậy của dữ liệu hành chính khi sử dụng cho mục đích điều tra.

Ngoài những khó khăn do sự trì hoãn trong quá trình thực hiện điều tra, điều chỉnh quy trình thu thập dữ liệu và giới thiệu các nguồn thông tin thay thế, cuộc điều tra dân số và nhà ở đã hoặc sắp tiến hành (trong khi ảnh hưởng của đại dịch COVID-19 đang tác động đến toàn xã hội) đang phải đối mặt với các câu hỏi liên quan đến chất lượng của số liệu thống kê được thu thập. Ví dụ, so sánh số liệu thống kê thu được từ hai cuộc tổng điều tra dân số và nhà ở tiếp theo là một kỹ thuật đã được thử nghiệm thành công để đánh giá chất lượng của cuộc tổng điều tra gần đây nhất và để định lượng những thay đổi trong các lĩnh vực kinh tế và xã hội xảy ra giữa hai cuộc tổng điều tra. So sánh này thậm chí còn mạnh mẽ hơn khi áp dụng cho các khu vực nhỏ vì sau đó nó trở nên chi tiết và có tính minh họa hơn. Trong bối cảnh đó và ngay cả khi tính đến thực tế là các cuộc tổng điều tra thực hiện trong đại dịch sẽ phản ánh những thay đổi thực tế của xã hội vào năm 2020, vấn đề so sánh với các cuộc

tổng điều tra từ mười năm hoặc lâu hơn làm nảy sinh nhu cầu thiết lập và kiểm tra các kỹ thuật sẽ cho thấy tính đại diện của các số liệu thống kê điều tra dân số gần đây nhất và nhu cầu có thêm các lớp thông tin dữ liệu tổng hợp để thông báo cho các bên liên quan và người dùng về các vấn đề liên quan đến chất lượng của dữ liệu điều tra dân số và việc làm sáng tỏ chúng.

Trong bối cảnh đó, các chuyên gia điều tra dân số đã tham dự Cuộc họp của Nhóm chuyên gia Liên hợp quốc về tác động của đại dịch COVID-19 đối với việc tiến hành các cuộc tổng điều tra dân số và nhà ở và về các mối quan ngại về chất lượng dữ liệu điều tra dân số, diễn ra trực tuyến từ ngày 9 đến ngày 12 tháng 2 năm 2021, Cơ quan Thống kê Liên hợp quốc ở New York kết luận rằng việc cung cấp đủ siêu dữ liệu trở nên quan trọng hơn trước khi xem xét sự thay đổi đáng kể trong thiết kế điều tra dân số và những lo ngại về chất lượng dữ liệu cũng như những tác động tiềm tàng của đại dịch đối với thống kê điều tra dân số. Cuộc họp đã đưa ra khuyến nghị rằng mỗi cơ quan điều tra dân số nên cung cấp kho dữ liệu chi tiết về những thay đổi trong thiết kế, sửa đổi trong câu hỏi điều tra dân số, điều chỉnh số lượng điều tra dân số (ví dụ: để xác định tổng thể các yếu tố), nhập dữ liệu cho những người không phản hồi và các phép đo chất lượng khác cũng như đánh giá mối tương quan của kết quả điều tra với các kết quả điều tra trước đó hoặc các nguồn liên quan.

Tương tự như vậy, điều đáng chú ý là đánh giá về tác động của sự thay đổi thiết kế hoạt động điều tra lên chất lượng điều tra sẽ rất hữu ích trong việc hiểu những thay đổi trong việc so sánh các kết quả điều tra này với các kết quả điều tra trước đó. Trong bối cảnh đó, các chuyên gia cũng lưu ý rằng khả năng so sánh dữ liệu điều tra theo thời gian

(cuộc điều tra được thực hiện trong khi dịch covid-19 diễn ra được so sánh với các kết quả điều tra trong các chu kỳ trước) có thể là một thách thức bởi vì có sự thay đổi trong các danh mục dữ liệu bảng hỏi (cụ thể là: rút gọn bảng hỏi để giảm tương tác trực tiếp trong quá trình thu thập dữ liệu tại hiện trường); sự thay đổi ngày tham chiếu điều tra (hiệu ứng hồi tố); những thay đổi trong phương pháp thu thập (use dụng phương pháp điều tra đa phương tiện bao gồm cả hình thức tự điều tra).

Ngoài ra, các chuyên gia cũng chỉ ra rằng các cuộc điều tra được thực hiện trong đại dịch Covid 19 có thể sẽ chỉ ra các xu hướng, các thay đổi, các hình thái trong xã hội mà chưa từng có trong các cuộc điều tra trước đó mặc dù những xu hướng/ thay đổi đó có đáng kể hay không vẫn chưa thể xác định được. Những xu hướng/ thay đổi và mô hình mới này sẽ có ý nghĩa đối với khả năng so sánh dữ liệu điều tra dân số theo thời gian. Một số yếu tố nhất định của cuộc điều tra dễ bị ảnh hưởng do tác động của COVID19, chẳng hạn như di cư trong nước và quốc tế (do đóng cửa biên giới, lệnh cấm các chuyến bay quốc tế, v.v.), sự tham gia của lực lượng lao động (về số lượng người có việc làm và thất nghiệp, số giờ làm việc, địa điểm làm việc, thời gian di chuyển đến nơi làm việc), ghi danh và đi học (ảnh hưởng của giáo dục trực tuyến), và sắp xếp nhà ở và cuộc sống (nơi thường trú; nơi sống tạm thời do COVID-19). Tương tự, cuộc họp cũng đề xuất rằng bất cứ khi nào có thể, hãy thu thập dữ liệu (ngày chính xác) thông qua các câu hỏi về sinh tử và nhập cư hơn là hỏi về các sự kiện xảy ra trong 1 giai đoạn tham chiếu.

Theo đó, việc nâng cao tầm quan trọng của các bản đánh giá đúng đắn và toàn diện cũng như những đánh giá về các hoạt động điều tra dân số sử dụng các phương pháp

luận thích hợp như các cuộc điều tra sau kiểm kê và các phương pháp nhân khẩu học, nhằm mục đích củng cố niềm tin của công chúng tin vào kết quả cuộc điều tra và thông báo các nỗ lực lập kế hoạch điều tra trong tương lai. Trong bối cảnh đó, các chuyên gia đã chỉ ra rằng công tác truyền thông tới người dùng dữ liệu là vô cùng quan trọng – các đánh giá chất lượng điều tra cần được báo cáo 1 cách minh bạch, đầy đủ và toàn diện để người dùng được thông báo đầy đủ về độ tin cậy và chất lượng của dữ liệu tổng điều tra (về độ chính xác, kịp thời, phù hợp) để duy trì niềm tin vào số liệu thống kê chính thức.

Nhìn chung, các chuyên gia đã kết luận rằng rất nhiều sáng kiến hiện có ở nhiều quốc gia nhằm khai thác dữ liệu hành chính và dữ liệu đăng ký để thay thế cuộc điều tra dân số truyền thống (đã khá rõ ràng trong cuộc điều tra dân số lần này và được ghi chép đầy đủ trong cuộc họp) chỉ được sáng tạo ra ngày càng nhiều khi gặp những khó khăn do đại dịch gây ra và các chi phí đi kèm. Điều này thúc đẩy nỗ lực sáng kiến ngày càng chuyên sâu hơn nữa. Các chuyên gia yêu cầu UNSD tiến hành xây dựng các hướng dẫn phương pháp luận về khía cạnh đó, dựa trên kinh nghiệm hiện có của khu vực và thực tiễn quốc gia dẫn đến việc sản xuất thống kê điều tra dân số khu vực nhỏ dựa trên dữ liệu đã đăng ký.

6. Kết luận

Chỉ cách đây chưa đầy một năm rưỡi (cuối năm 2019), chu kỳ Tổng điều tra Dân số và Nhà ở năm 2020, giai đoạn 2015–2024, có vẻ hiện đại hơn, phù hợp hơn với những tiến bộ về công nghệ và phương pháp trong thu thập dữ liệu thống kê và nhìn chung, hứa hẹn hơn trong việc đạt được mục tiêu cuối cùng của chương trình Tổng điều tra Dân số

➤ ➤ ➤ THỐNG KÊ QUỐC TẾ VÀ HỘI NHẬP

và Nhà ở do UN phát động trên toàn cầu vào năm 2020 - thực hiện hoặc tạo ra các điều tra thống kê khu vực nhỏ ít nhất một lần trong giai đoạn mười năm. Sau đó, đại dịch COVID-19 tấn công với một sức mạnh và sự tàn phá chưa từng được ghi nhận trong lịch sử loài người, đã lây lan virus trên toàn thế giới với tốc độ và hậu quả khôn lường. Tổng điều tra dân số và nhà ở (vốn đã là một công việc rất phức tạp, đòi hỏi phải huy động nguồn nhân lực và tài chính đáng kể, lập kế hoạch và thử nghiệm tỉ mỉ trong nhiều năm, và, đối với ít nhất 70% các quốc gia hoặc khu vực trên thế giới, dựa vào sự tích cực của cả nước và phỏng vấn trực tiếp từng hộ gia đình để thu thập dữ liệu cần thiết và phù hợp) không thể thoát khỏi việc bị ảnh hưởng nặng nề và tiêu cực bởi đại dịch. Và, thật trùng hợp, Liên hợp quốc khuyến nghị tiến hành tổng điều tra dân số và nhà ở quốc gia trong những năm kết thúc bằng "0" hoặc "1" để tăng cường khả năng so sánh giữa các dữ liệu điều tra dân số trong khu vực và quốc tế - và một trăm 21 quốc gia / lãnh thổ đã thực hiện theo khuyến nghị này, lên lịch cho các cuộc tổng điều tra quốc gia của họ vào năm 2020 và 2021, trong thời kỳ đỉnh điểm của đại dịch COVID-19.

Những hoàn cảnh này đã kiểm tra khả năng bền bỉ, kỹ năng và năng lực của các điều tra viên trên toàn thế giới. Đối mặt với các biện pháp do chính phủ ban hành nhằm mục đích giảm thiểu sự lây lan của vi rút, đối mặt với lệnh phong tỏa, hướng dẫn làm việc tại nhà, đóng cửa các cơ sở và các dịch vụ không thiết yếu, thực hiện giãn cách xã hội và nỗi lo sợ lây nhiễm vi rút trong dân số nói chung, một mặt, sự cần thiết phải thực hiện theo lịch trình tổng điều tra đã thông qua trước đó, ngân sách đã được phê duyệt và tính định kỳ của các cuộc tổng điều tra tiếp theo rất quan trọng để khai thác chính xác

hơn các số liệu thống kê và xây dựng các ước tính đáng tin cậy, mặt khác, giải pháp đầu tiên và bắt buộc là hoãn các hoạt động điều tra, từ những công việc chuẩn bị đến công việc thực địa. Khoảng 75% (trong số 104 quốc gia / lãnh thổ có kế hoạch ban đầu tiến hành cuộc tổng điều tra dân số và nhà ở vào năm 2020 hoặc 2021) đã chọn giải pháp này và xu hướng này ngày càng rõ ràng hơn khi chúng ta chuyển sang năm 2021, việc hoãn các cuộc điều tra dân số dự kiến sẽ kéo dài ít nhất đến năm 2022 và có thể xa hơn nữa.

Việc hoãn cuộc tổng điều tra dân số và nhà ở đã tiêu tốn rất nhiều kinh phí - ví dụ: chi phí cập nhật địa chỉ và danh sách hộ gia đình, chi phí duy trì cơ sở hạ tầng điều tra dân số (nhân viên, hệ thống công nghệ thông tin, dung lượng lưu trữ, v.v.) vượt quá khoảng thời gian được phân bổ ban đầu, chi phí cho việc liên tục truyền thông về lý do 1 cách hợp lý cho công chúng, chưa kể đến những chi phí khác do không có các số liệu thống kê chi tiết được sản xuất kịp thời về việc ra quyết định và hoạch định chính sách dựa trên bằng chứng, đặc biệt là trong bối cảnh có nhu cầu thống kê khu vực nhỏ để theo dõi và kiểm soát đại dịch.

Đồng thời, việc hoãn cuộc tổng điều tra cũng mở ra cơ hội nhằm thúc đẩy các công cụ và phương pháp điều tra. Theo tài liệu, một số quốc gia đã tiến hành phát triển các giải pháp hiện đại để tăng hiệu quả của công tác thực địa và thu thập dữ liệu bằng cách tận dụng những cơ hội mở ra do sự trì hoãn này.

Cần phải nói rõ rằng các quốc gia dựa vào việc sản xuất các số liệu thống kê hoàn toàn trên cơ sở đăng ký giống như các thống kê khu vực nhỏ đã không bị ảnh hưởng nhiều bởi đại dịch và thực tế đó đã gây tiếng vang lớn trong cộng đồng những

người tham gia cuộc điều tra dân số toàn cầu. Mặc dù số lượng quốc gia có năng lực này dường như không vượt quá 15% tổng số quốc gia / vùng lãnh thổ, nhưng chúng được coi là tiền đề cho các giải pháp trong tương lai để sản xuất ra các thống kê cụ thể về dân số, kinh tế và xã hội.

Các quốc gia đã quyết định tiến hành cuộc tổng điều tra vào năm 2020 và 2021 đang phải đối mặt với những tình huống khá mới và chưa từng có tiền lệ. Việc kéo dài đáng kể thời gian điều tra, trong một số trường hợp kéo dài hơn sáu tháng, rõ ràng đặt ra các vấn đề về chất lượng dữ liệu. Ví dụ, thực tế là một số người, theo hướng dẫn của chính phủ về các biện pháp giảm thiểu đại dịch, đã di chuyển khỏi nơi ở thông thường của họ, chẳng hạn như sinh viên và phần lớn công nhân, do đó làm phức tạp thêm việc thu thập dữ liệu đáng tin cậy liên quan đến nơi cư trú thông thường. Các lỗi thu thập lại thường xuyên hơn với thời gian dài hơn. Và tất nhiên, việc đối tượng được điều tra do dự khi giao tiếp với điều tra viên vì sợ sự lây lan của vi rút là một trở ngại lớn.

Nỗ lực giảm thiểu sự tương tác trực tiếp giữa điều tra viên và đối tượng điều tra, những người tham gia vào công tác điều tra đã quyết định đưa ra các hình thức thu thập dữ liệu mà không cần tương tác trực tiếp, bằng cách nỗ lực hơn nữa trong việc xây dựng năng lực tự điều tra qua internet và phỏng vấn qua điện thoại, cũng như trả lời và thu thập bằng câu hỏi giấy. Theo ghi chép, việc thay đổi hình thức thu thập dữ liệu giữa chừng thông qua cuộc tổng điều tra thường dẫn đến những rủi ro khác như việc chuẩn bị cho người trả lời sử dụng internet để tự điều tra đòi hỏi phải có chiến dịch chi tiết, thử nghiệm và đảm bảo rằng tất cả các biện pháp liên quan đến tính bảo mật và

quyền riêng tư của các phản hồi được thực hiện tốt. Ngoài ra, thử nghiệm mở rộng là yếu tố then chốt để giới thiệu các hình thức thu thập dữ liệu khác nhau và không phải lúc nào cũng có sẵn trong bối cảnh này.

Một giải pháp khác được áp dụng đối với những người tham gia điều tra dân số trong thời kỳ đại dịch là rút ngắn bảng hỏi, chỉ giữ lại 1 bộ các biến chính. Cách tiếp cận như vậy chắc chắn hiệu quả vì đã đơn giản hóa 1 cách đáng kể và tăng tốc độ thu thập dữ liệu do điều tra viên tiến hành hoặc tự điều tra. Tuy nhiên, không thể tránh khỏi, những dữ liệu này sẽ không đủ đáp ứng nhu cầu của người dùng và các bên liên quan; do đó, các hoạt động thu thập dữ liệu bổ sung sẽ phải được lên kế hoạch sau khi đại dịch bùng phát để thu thập đủ dữ liệu thiếu, đảm bảo tính nhất quán của chuỗi thời gian và tạo ra số liệu thống kê chi tiết theo yêu cầu của người dùng.

Chất lượng của dữ liệu điều tra dân số phục vụ cho các cuộc tổng điều tra được thực hiện trong thời kỳ đại dịch có thể bị ảnh hưởng nhiều hơn nữa do các hoạt động đào tạo thay vì được thực hiện trực tiếp lại chuyển sang hình thức trực tuyến. Đào tạo trực tiếp có những lợi thế rõ ràng vì nó thúc đẩy sự tương tác, thảo luận và làm việc theo nhóm. Cùng với đó là việc giám sát hoạt động tổng điều tra và quản lý các hoạt động tổng điều tra cũng chuyển sang trực tuyến, việc thiếu tương tác giữa điều tra viên, giám sát viên và người quản lý có thể dẫn đến ít cơ hội để nêu câu hỏi, làm rõ hướng dẫn hoặc yêu cầu hướng dẫn và tư vấn, tất cả có thể dẫn đến giảm chất lượng thông tin và tăng nhu cầu chỉnh sửa bổ sung trong các giai đoạn xử lý dữ liệu tiếp theo.

Do đó, do hậu quả của cuộc điều tra dân số trong đại dịch và liên quan đến tất cả

➤➤➤ THÔNG KÊ QUỐC TẾ VÀ HỘI NHẬP

những khó khăn và "sự bất thường" được dự kiến trong dữ liệu về một số chủ đề điều tra dân số, chẳng hạn như nơi ở thông thường, xin việc, đi làm, đi học,, điều quan trọng nhất là cung cấp một cái nhìn tổng quan đầy đủ và toàn diện về tất cả các siêu dữ liệu và cung cấp cho người dùng và các bên liên quan thông tin chuyên sâu liên quan đến khả năng diễn giải của các thống kê điều tra dân số được thực hiện trong đại dịch. Những dữ liệu này phần lớn sẽ phản ánh những gì thực sự đã xảy ra ở các quốc gia tiến hành điều tra dân số trong thời kỳ đại dịch và chúng sẽ cần được đặt trong bối cảnh thích hợp dưới góc nhìn lịch sử, đồng thời ghi lại những thay đổi đáng kể của xã hội trong chu kỳ một năm qua.

Việc tham gia điều tra dân số trong thời kỳ đại dịch đã chú ý đến khả năng sử dụng các nguồn dữ liệu hành chính để cung cấp thông tin cần thiết về hộ gia đình và người dân. Sổ đăng ký hành chính được sử dụng cho nhiều mục đích khác nhau: để cải thiện mức độ bao phủ của điều tra dân số; để cung cấp dữ liệu cho các hộ gia đình không phản hồi; thu thập dữ liệu về tổng thể; hoặc khung cơ bản để thực hiện điều tra dân số. Những kinh nghiệm và thực tiễn có giá trị thu được trong quá trình này chắc chắn sẽ dẫn đến sự hài hòa và tương thích hơn giữa các nguồn hành chính nhằm mục đích tạo ra số liệu thống kê chính thức nói chung và số liệu thống kê điều tra nói riêng. Mặc dù việc dựa vào dữ liệu đăng ký hành chính được phát triển tốt ở một số khu vực nhất định trên thế giới, nhưng cơ sở hạ tầng của các dữ liệu đăng ký hành chính lại khác nhau giữa các quốc gia và ngay cả trong các vùng của một quốc gia. Do đó, trong giai đoạn sắp tới, và đặc biệt là đối với các quốc gia đang bắt đầu phát triển các ứng dụng đó, sẽ cần cung cấp hướng dẫn phương pháp luận toàn cầu cho các cuộc tổng điều tra dựa trên dữ liệu đăng

ký - theo một trong những kết luận và khuyến nghị từ Cuộc họp Nhóm chuyên gia Liên hợp quốc và dựa trên các tài liệu hiện có trong khu vực.

Trong bối cảnh đó, và như đã được ghi nhận, các quốc gia đang bắt tay vào con đường xây dựng sổ đăng ký thống kê dân số như một xương sống của hệ thống thống kê quốc gia, nhằm mục đích thay thế cơ bản cho tổng điều tra dân số nhằm tạo ra số liệu thống kê phù hợp, chính xác, đáng tin cậy và kịp thời và làm khung mẫu cho các cuộc khảo sát và các hoạt động thu thập dữ liệu thống kê cụ thể. Dự kiến rằng đợt tổng điều tra sắp tới sẽ chứng kiến sự gia tăng đáng kể số lượng các quốc gia / lãnh thổ đang xây dựng và sử dụng các công cụ này. Và sáng kiến này hoàn toàn phù hợp với Chương trình Nghị sự về Nhận dạng Pháp lý của Liên hợp quốc mới được giới thiệu gần đây - một mô hình được khuyến nghị về cách tiếp cận toàn diện đối với đăng ký hộ tịch, thống kê quan trọng, quản lý danh tính và cuối cùng là sản xuất dựa trên sổ đăng ký về dân số khu vực nhỏ và các số liệu thống kê liên quan.

Cơ quan thống kê Liên hợp quốc sẽ tiếp tục giám sát việc thực hiện Chương trình Điều tra dân số và nhà ở toàn cầu năm 2020 trong suốt thập kỷ điều tra dân số và thường xuyên báo cáo kết quả cho Ủy ban Thống kê Liên hợp quốc.

Trích nguồn: Tổng quan về công tác thực hiện tổng điều tra dân số và nhà ở trong thời kỳ đại dịch Covid 19, Tạp chí Thống kê của Hiệp hội quốc tế về thống kê chính thức (IAOS), tập san số 37, xuất bản ngày 03/6/2021 của tác giả Mrkić, Srdjan.

Phạm Hạnh (dịch)

Link: Conducting population and housing censuses during the pandemic: An overview - IOS Press